

PATVIRTINTA  
Panevėžio rajono Raguvos gimnazijos  
2025 m. rugpjūčio 29 d. direktoriaus  
įsakymu Nr. V1-51

## **PANEVĖŽIO R. RAGUVOS GIMNAZIJOS DARBUOTOJŲ VEIKSMŲ, ĮTARUS MOKINIŲ VARTOJUS ARBA TURINT PSICHOAKTYVIŲ MEDŽIAGŲ, ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS**

### **I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Panevėžio r. Raguvos gimnazijos darbuotojų veiksmų, įtarus mokinių vartojus arba turint psichoaktyvių medžiagų, organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja Mokyklos darbuotojų veiksmus, įtarus mokinių vartojus arba turint psichoaktyvių medžiagų.

2. Mokinių, vartojančių ar turinčių psichiką veikiančių medžiagų, nustatymo tikslas – siekti kuo anksčiau nustatyti ir motyvuoti mokinius atsisakyti žalingų įpročių, laiku suteikti Ankstyvosios intervencijos programą ir kitas pagalbos priemones mokiniui ir šeimai, užkirsti kelią alkoholio, tabako ir (ar) kitų psichiką veikiančių medžiagų neteisėtam vartojimui.

3. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1035/ISAK-2680 „Dėl Sveikatos priežiūros mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 „Dėl vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. V-773 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“.

4. Apraše naudojamos sąvokos ir apibrėžimai:

4.1. **Psichoaktyvios arba psichiką veikiančios medžiagos** – psichoaktyvios medžiagos, sukeliančios psichikos ir elgesio sutrikimus, kurie klasifikuojami pagal Tarptautinės statistinės ligų ir susijusių sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtąjį pataisytą ir papildytą leidimą „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM). Psichoaktyvių medžiagų samprata apima ne tik narkotikus, veikiančius psichiką, bet ir alkoholį, nikotiną, kofeiną bei lakiąsias medžiagas.

4.2. **Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencija** – ugdyti asmenį, motyvuotą sveikai gyventi, nevartoti alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų.

4.3. **Medicininė apžiūra** – specialių žinių ir reikiamą kvalifikaciją turinčių visų rūšių asmens sveikatos priežiūros įstaigų asmens sveikatos priežiūros specialistų, kuriems Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka suteikta teisė atlikti medicininę apžiūrą, atliekami veiksmai, kuriais nustatoma, ar mokinys vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, apsinuodijęs jomis.

4.4. **Apsvaigimas** – asmens psichikos būseną ar elgesio sutrikdymas, kuriuos sukelia pavartotos psichiką veikiančios medžiagos (narkotinės priemonės, psichotropinės ir kitos svaigosios medžiagos).

4.5. **Apsinuodijimas** – iš išorės į organizmą patekusių nuodų sukelta patologinė būklė, kurios metu išryškėja tam tikri sveikatos sutrikimai (bendras silpnumas, galvos svaigimas, pykinimas ar vėmimas).

4.6. **Ankstyvoji intervencija** – psichologinės, socialinės pedagoginės pagalbos priemonės, taikomos vaikams po to, kai nustatoma, kad jie vartoja psichiką veikiančias medžiagas, skirtos skatinti nevartoti šių medžiagų.

4.7. **Ankstyvosios intervencijos programa** – tai planingų ir sistemingų priemonių visuma, skirta rizikingos elgsenos nepilnamečiams asmenims nuo 14 metų, kurie eksperimentuoja

ar nereguliariai vartoja psichoaktyvias medžiagas (išskyrus tabaką), bet nėra nuo jų priklausomi.

4.8. **Mokinys** – asmuo, kuris mokosi.

4.9. **Tėvai (globėjai, rūpintojai)** – mokinio atstovai pagal įstatymą, t. y. vaiko tėvai, vaiką įvaikinus – įtėviai, nustačius globą ar rūpybą – globėjai ar rūpintojai, įstatymų nustatytais atvejais – valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija.

4.10. **Ugdymo įstaiga** – Panevėžio r. Raguvos gimnazija (toliau – Mokykla).

4.11. **Ugdymo įstaigos darbuotojas** – Mokykloje dirbantys pedagogai, administracijos ir kiti darbuotojai.

## II SKYRIUS

### MOKYKLOS DARBUOTOJŲ VEIKSMAI, ĮTARUS MOKINIŲ VARTOJUS PSICHOAKTYVIAS MEDŽIAGAS

5. Mokykloje teritorijoje griežtai draudžiama vartoti ir platinti alkoholį, tabako gaminius ir kitas psichiką veikiančias medžiagas.

6. Mokyklos darbuotojai, įtarę, kad mokinys mokyklos teritorijoje vartoja psichoaktyvias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, nedelsdami informuoja apie tai Mokyklos direktorių ar jo įgaliotus asmenis, taip pat visuomenės sveikatos specialistą, vykdančią sveikatos priežiūrą mokykloje (toliau – VSS) jo darbo metu.

7. Mokyklos direktorius ar jo įgalioti asmenys, esant šio Aprašo 6 punkte nurodytoms aplinkybėms, nedelsiant informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus):

7.1. apie įtarimą, kad mokinys galimai vartoja psichoaktyvias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų ir kad jam reikėtų atlikti medicininę apžiūrą;

7.2. apie asmens sveikatos priežiūros įstaigas (toliau – ASPI), kuriose galima nustatyti, ar mokinys vartoja psichoaktyvias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, apsinuodijęs jomis, paskirti tikslingą gydymą;

7.3. apie institucijas, įstaigas, organizacijas, teikiančias psichologinę, socialinę, teisinę ar kitą pagalbą. Taip pat apie šią pagalbą teikiančias įstaigas, organizacijas informuojamas ir mokinys;

7.4. nedelsiant kviečia atvykti į Mokyklą pokalbiui ir pasiimti mokinį, apsvaigusį nuo psichoaktyvių medžiagų.

8. Mokyklos darbuotojai, įtarę, kad mokinys Mokyklos teritorijoje yra apsinuodijęs psichoaktyviomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus, nedelsiant apie tai informuoja Mokyklos direktorių ar jo įgaliotus asmenis, VSS jo darbo metu.

9. Esant šio Aprašo 8 punkte nurodytai aplinkybei:

9.1. nedelsiant teikiama pirmoji pagalba;

9.2. jeigu mokiniui reikalinga skubi medicinos pagalba, kviečiama greitoji medicinos pagalba;

9.3. mokinį vežant į ASPI, jį lydi Mokyklos administracijos atstovas ar jų paskirtas asmuo ir lieka su nukentėjusiuoju, kol atvyks telefonu informuoti tėvai (globėjai, rūpintojai) arba jų įgaliotas asmuo;

9.4. Mokyklos direktorius ar jo įgalioti asmenys nedelsiant informuoja apie mokinio apsinuodijimą psichoaktyviomis medžiagomis mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus), teritorinės policijos įstaigą ir (ar) Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą (toliau – VTAIT) pagal mokinio gyvenamąją vietą.

10. Esant šio Aprašo 8 punkte nurodytai aplinkybei arba per kalendorinius metus antrą kartą pasikartojus Aprašo 6 punkte nurodytai aplinkybei mokinio, vartojančio psichoaktyvias medžiagas ir (ar) jų turinčio, elgesys aptariamas Mokyklos Vaiko gerovės komisijos (toliau – VGK) posėdyje dalyvaujant klasės/grupės mokytojui, mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) bei kitiems kviestiniams mokinio gerove suinteresuotiems asmenims.

11. Mokyklos VGK posėdyje numatomi tolimesni mokinio elgesio korekcijos veiksmai ir kita pagalba.

12. Esant pagrįstiems įtarimams ar faktams, kad mokinys ne kartą vartojo psichoaktyvias medžiagas, vaiko tėvai (globėjai, rūpintojai) informuojami apie galimybę mokiniui dalyvauti Ankstyvosios intervencijos programoje.

13. Tėvams (globėjams, rūpintojams) sutikus, kad mokinys dalyvautų Ankstyvosios intervencijos programoje, jie nukreipiami į Panevėžio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurą, vykdančią šią programą. Atsisakius dalyvauti Ankstyvosios intervencijos programoje, organizuojamas Mokyklos VGK posėdis, kuriame priimamas sprendimas dėl kreipimosi į tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorių dėl minimalios priežiūros skyrimo.

### **III SKYRIUS MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS**

14. Mokyklos darbuotojas, kilus pagrįstiems įtarimams, kad mokinys gali turėti draudžiamų psichoaktyvių medžiagų, nedelsdamas apie tai informuoja Mokyklos socialinį pedagogą, direktorių ar jo įgaliotus asmenis (~~2-priedas~~).

15. Mokyklos direktorius ar jo įgaliotas atstovas (asmuo) turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

16. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du Mokyklos darbuotojai, vienas iš jų – socialinis pedagogas, direktoriaus pavaduotojas ar jo įgaliotas atstovas.

17. Paašškėjus, kad mokinys turi psichoaktyvių medžiagų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, jei būtina, teritorinė policijos įstaiga. Paimamas draudžiamas turėti daiktas ir mokinys užpildo laisvos formos paašškinimą.

18. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų psichoaktyvių medžiagų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) ir jie kviečiami atvykti į Mokyklą.

19. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku (ir jeigu būtina), apie įtarimus dėl draudžiamų psichiką veikiančių medžiagų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.

20. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviesti asmenys ir institucijos, mokinys turi būti prižiūrimas socialinio pedagogo, Mokyklos direktoriaus ar jo įgalioto asmens.

### **IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

21. Mokyklos direktorius užtikrina, kad būtų įgyvendinama narkotinių, psichotropinių, kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencija, ankstyvoji intervencija, plėtojamas tarpusavio bendradarbiavimas su vaiko teisių apsaugos tarnybomis, teisėsaugos, sveikatos priežiūros ir rehabilitacijos įstaigomis.

22. Tėvai (globėjai, rūpintojai) su mokinio Aprašu supažindinami per e. dieną „Tamo“ ir Aprašas viešinamas gimnazijos internetinėje svetainėje.

23. Tėvai (globėjai, rūpintojai) atsako už mokinio vartojimą ir (ar) turėjimą psichoaktyvių medžiagų pagal Lietuvos Respublikos nustatytą tvarką.

24. Informacija apie mokinius, vartojančius psichoaktyvias medžiagas, turinčius priklausomybę nuo jų, disponuojama tiek, kiek reikalinga mokinio teisei būti sveikam užtikrinti, tačiau nepažeidžiant jo teisės į privatų gyvenimą, asmens neliečiamybę, todėl ši informacija gali būti teikiama tik Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.